

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Kultuuri- ja hariduskomisjon

ESIALGNE
2005/0268(CNS)

28.2.2006

*

RAPORTI PROJEKT

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus UNESCO kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni vastuvõtmise kohta (5099/1/06 – KOM(2005)0678 – C6-0025/2006 – 2005/0268(CNS))

Kultuuri- ja hariduskomisjon

Raportöör: Christa Prets

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
antud häälte enamus
- **I koostöömenetlus (esimene lugemine)
antud häälte enamus
- **II koostöömenetlus (teine lugemine)
antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- *** nõusolekumenetlus
parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel
- ***I kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine)
antud häälte enamus
- ***II kaasotsustamismenetlus (teine lugemine)
antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- ***III kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine)
antud häälte enamus ühise teksti heakskiitmiseks

(Antud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. Tavalises kaldkirjas märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või puudused antud tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT..5	
SELETUSKIRI	6

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOME GA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus UNESCO kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni vastuvõtmise kohta (5099/1/06 – KOM(2005)0678 – C6-0025/2006 – 2005/0268(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus (KOM(2005)0678)¹;
 - võttes arvesse UNESCO kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni, mis võeti vastu 20. oktoobril 2005 UNESCO peakonverentsil Pariisis;
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 300 lõike 2 esimest lõiku ning artikleid 89, 133, 151, 181 ja 181a;
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 300 lõike 3 esimest lõiku, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0025/2006);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 51 ja artikli 83 lõiget 7;
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit,
1. kiidab heaks UNESCO kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni järelused;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning UNESCOle.

¹ EÜT C ..., ..., lk
PR\602288ET.doc
Freelance-tõlge

SELETUSKIRI

Euroopa Parlament ja UNESCO konventsioon

Oma 14. jaanuari 2004. aasta resolutsioonis “kultuurilise mitmekesisuse säilitamise ja edendamise kohta: Euroopa regioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonide nagu UNESCO ja Euroopa Nõukogu roll” ning oma 14. aprilli 2005. aasta resolutsioonis “kultuurilise sisu ja kunstilise väljenduse mitmekesisuse kaitse konventsiooni ettevalmistamiseks” pidas Euroopa Parlament oluliseks tunnustada rahvusvahelise õiguse valdkonnas kultuurilist mitmekesisust, võttes selleks vastu UNESCO konventsiooni ning kaitses jõuliselt kultuuriväärtuste ja -teenuste kahetist – kultuurilist ja majanduslikku – olemust.

Euroopa Parlament tundis heameelt nõukogu hilisema otsuse üle anda Euroopa Komisjonile volitus pidada UNESCOs läbirääkimisi Euroopa Ühenduse nimel. Samuti soovis Euroopa Parlament komisjonile ja nõukogule õnne volituste täitmise puhul, mis võimaldas komisjonil pidada Euroopa Ühenduse ja 25 liikmesriigi nimel läbirääkimisi konventsiooni üle ning kiirendada läbirääkimiste üleilmset kulgu.

Kultuurikomisjon käsitles mitmel korral läbirääkimiste arengut ja komisjoni tulemuslikku osa selles ning nõudis samuti konventsiooni kiiret ratifitseerimist ELi liikmesriikide poolt.

Liikumine konventsiooni poole

Praegune konventsioon on pika valmimisprotsessi ja pingeliste läbirääkimiste tulemus. Euroopa Parlamendi seisukohast tasuks meelde tuletada kõige olulisemaid samme, mis sellele eelnesid:

1. UNESCO 2. novembri 2001. aasta ülddeklaratsioon kultuurilise mitmekesisuse kohta;
2. sõltumatute asjatundjate kohtumised 2003. aasta detsembrist 2004. aasta maini, mille eesmärk oli töötada välja konventsiooni esialgne eelnõu;
3. alates 2004. aasta septembrist rida valitsustevahelisi kohtumisi eesmärgiga saada valmis konventsiooni esialgne eelnõu ja raport;
4. nõukogu 16. novembri 2004. aasta otsus anda komisjonile volitus pidada ühenduse nimel läbirääkimisi UNESCO eelnõu nende osade üle, mis kuuluvad ühenduse pädevusse;
5. konventsioon võeti vastu UNESCO peakonverentsil 20. oktoobril 2005 Pariisis.

Uus teostamisvahend rahvusvahelises õiguses

UNESCO konventsiooni eesmärk on edendada ja kaitsta kultuurilise sisu ja kunstilise väljenduse mitmekesisust ning selle taotluseks on hõlbustada kultuurilise väljenduse kaitsmiseks ja edendamiseks asjakohase kultuuripoliitika ja meetmete arendamist ja vastuvõtmist ning samuti julgustada laiemat rahvusvahelist kultuurivahetust.

Konventsiooniga tunnustatakse rahvusvahelisel tasandil riikide ja valitsuste iseseisvat õigust luua ja viia ellu kultuuripoliitikat, mis võimaldab nende enda kultuurisektorite arendamist.

Konventsiooniga tunnustatakse, et kultuurilist mitmekesisust toetab ideede vaba liikumine ning kinnitatakse uuesti mõttevabaduse ja massiteabevahendite mitmekesisuse olulisust. Samuti tunnustatakse selle konventsiooniga riikide õigust võtta vastu audiovisuaalpoliitika ja toetada oma audiovisuaalset tööstust. Konventsiooniga kinnitatakse veel kord avalik-õigusliku ringhäälingu olulist osa kultuurilise mitmekesisuse ja massiteabevahendite pluralismi jaoks.

Sellega rõhutatakse kultuuri, arengu ja dialoogi vahelisi seoseid ning luuakse säästva arengu laiemas kontekstis uuenduslik alus rahvusvaheliseks koostööks.

Tunnustades kultuuriväärtuste ja -teenuste erilist olemust väärtuste ja identiteedi kandjana, kehtestatakse konventsiooniga, et kultuuriväärtused ja -teenused ületavad oma ärilise mõõtmega, seadustades sellega riikliku ja rahvusvahelise kultuuripoliitika.

Seoses sellega tuleks rõhutada, et konventsioon, mis ei ole allutatud teistele lepingutele või rahvusvahelistele kokkulepetele, vastupidi, täiendab neid, nõudes läbirääkivatelt pooltelt ja/või lepingupooltelt kultuurilise mitmekesisusega seotud eesmärkide kaalumist.

Konventsiooni kasutatakse samuti rahvusvahelise foorumina, et arutleda probleemide üle, mis võivad esile kerkida seoses kultuurilise väljenduse mitmekesisuse ja kultuuripoliitika tundliku sektoriga, mis seda toetavad; samuti saab see edaspidi koostöövahendiks suhtlemisel riikidega, mille eesmärgiks on luua oma territooriumil püsiv kultuuritööstus.

Ratifitseerimisprotsess ja jõustumine

Konventsioon jõustub kolm kuud pärast seda, kui 30 konventsiooniosalist on selle ratifitseerinud.

Raportöör peab vajalikuks rõhutada, et kiire ratifitseerimine suure arvu konventsiooniosaliste poolt võimaldab konventsioonil muutuda tõhusaks ja saada omale sobiv koht rahvusvahelise õiguse süsteemis, ning nii tunnustatakse selle eesmärke ja eesmärkide saavutamise vahendeid.

UNESCO konventsiooni võimalikult kiire ratifitseerimine Euroopa Ühenduse ja selle 25 liikmesriigi poolt ei tagaks mitte üksnes konventsiooni jõustumist, vaid saadaks tähtsa poliitilise signaali selle kohta, et kultuuriline mitmekesisus on Euroopa jaoks oluline eesmärk.

Seoses sellega õnnitleb raportöör Euroopa Komisjoni selle puhul, et komisjon võttis 21. detsembril 2005. aastal (kaks kuud pärast konventsiooni vastuvõtmist UNESCO peakonverentsi poolt) vastu käesoleva ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus, avades sellega tee ühendusepoolseks ratifitseerimiseks.

Konventsiooni heakskiitmist Euroopa Ühenduse poolt tuleks käsitada kui kutset liikmesriikidele kiirendada oma riigisisest ratifitseerimiskorda.

Pidades silmas nõukogu otsust UNESCO konventsiooni sõlmimise kohta 18. mail 2006 toimuval haridus- ja kultuurinõukogu koosolekul, rõhutab raportöör seda, kui oluline on toetada ja edendada konventsiooni kiiret ratifitseerimist liikmesriikides, ning sellega seoses nõuab tungivalt, et eesistujamaa Austria ja komisjon edendaksid aktiivselt konventsiooni ratifitseerimist kõikide liikmesriikide poolt.

Raportöör peab samuti oluliseks, et Euroopa institutsioonid ja liikmesriigid edendaksid aktiivselt konventsiooni ratifitseerimist kolmandate riikide poolt selleks, et konventsioon saavutaks konventsiooniosalistest kindla kandepinna, mis paneks konventsiooni maksma olulise rahvusvahelise teostamisvahendina.

Ühine ratifitseerimine Euroopa Ühenduse ja liikmesriikide poolt

Vajalik on konventsiooni ühine ratifitseerimine ühenduse ja liikmesriikide poolt.

Konventsiooni artikliga 27 nähakse ette võimalus, et Euroopa Ühendus võib saada konventsiooniosaliseks ning täita konventsiooni organites olulist rolli, eelkõige konventsiooni artiklis 22 sätestatud konventsiooniosaliste konverentsis.

Konventsiooni artiklis 26 selgitatakse, et ratifitseerimine, vastuvõtmine või heakskiitmine riikide poolt on vajalik ning peaks toimuma kooskõlas iga riigi põhiseadusest tuleneva menetlusega.

Euroopa Liit rääkis UNESCOs ühel häälel

Rõhutades, et konventsiooni üle peeti ühisläbirääkimisi komisjoni poolt ühenduse nimel ja nõukogu eesistujariigi poolt liikmesriikide nimel ning et esimest korda rääkis Euroopa Ühendus UNESCOs ühel häälel, tuleks konventsiooni kiiret ratifitseerimist ELis käsitleda kui loogilist jätku ühenduse aktiivsele osalusele läbirääkimistes ja kui selget märki Euroopa Liidu soovist edendada kultuurilise mitmekesisuse põhimõtet rahvusvahelisel tasandil.

Konventsiooni mõju Euroopa Liidu tasandil

Olles rahvusvahelistes suhetes esimene omalaadne, on see konventsioon kultuuriga seotud küsimustes aluseks üleilmsele haldamisele ning mõjutab mitmes aspektis ühenduse õigustikku.

Konventsioon hõlmab eelkõige küsimusi, mis on seotud kaubanduspoliitika, inimeste ning kaupade ja teenuste vaba liikumisega Euroopa Liidus, audiovisuaal- ja meediapoliitikaga (täpsemalt piirideta televisiooni käsitleva direktiiviga ja programmiga Media) ning arengupoliitikaga.

Seoses eelkõige rahvusvaheliste lepingute ja kokkulepetega kutsub raportöör Euroopa Ühendust üles mitte liberaliseerima audiovisuaal- ja kultuuriteenuseid, vaid jääma nõukogu poolt 1999. aastal antud selgepiiriliste volituste juurde: "Euroopa Liit kannab hoolt selle eest, et tagada ühendusele ja selle liikmesriikidele järgmiste WTO läbirääkimiste ajal, nagu ka

Uruguay vóorus, vóimalus säilitada ja arendada oma kultuurilise mitmekesisuse säilitamiseks kultuuri- ja audiovisuaalpoliitikat.”

Konventsiooni rakendamine

Euroopa Parlament jälgib suure huviga UNESCO konventsiooni rakendamist Euroopa Ühenduse ja liikmesriikide poolt.

Raportöör rõhutab tungival, et tähelepanelik kontroll selle üle, kuidas valitsused, allkirjutanud riigid ja kodanikuühiskonnad konventsiooni rakendavad, on väga oluline ja vajalik, ning ta julgustab komisjoni sisse seadma menetlust konventsiooni rakendamise kontrollimiseks koos Euroopa Parlamendiga.

Raportöör juhib erilist tähelepanu sellele, kui olulist osa mängib kodanikuühiskond kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitsmisel ja edendamisel. Ta julgustab kodanikuühiskonda aktiivselt osalema jõupingutustes konventsiooni eesmärkide saavutamisel.

Raportöör kutsub nõukogu ja komisjoni üles täielikult kaasama Euroopa Parlamenti ja teavitama parlamenti kõikidest meetmetest, mis tuleb tulevikus võtta seoses UNESCO konventsiooniga.